

Kent Yönetiminde Siyasal Minyatür: Türkiye’de İlçe ve Siyasi Parti Bazlı Bir İnceleme¹

Fatih Güler²

Özet

Siyasal aktörler, demokrasinin asli unsuru olan seçimlerde, başarı ve hedef odaklı bir yaklaşım sergilerler. Seçmen davranışlarının analiz edilmesi ve buna yönelik propaganda argümanları geliştirilmesi ve aday tespit edilmesi seçim başarısında anahtar bir rol oynamaktadır. Seçmen davranışının sağlıklı bir şekilde tespit edilebilmesi aynı zamanda demokrasinin normatif niteliğine de katkı sağlayabilecektir. Seçmen davranışları ve gerekçelerinin, pratik ve güncel metotlarla tespit edilerek bunlara uyumlu politik argümanların geliştirilmesi siyasal aktörlerin temel ilgi alanlarında yer almaktadır. Bu güncel ihtiyaç ve talep, konuya akademik ilgiyi de beraberinde getirmekte ve seçmen davranışı başlığı kademeli olarak artan nispette akademik çalışmalara konu olmaktadır. Çalışmaya konu olan siyasal minyatür kavramı, seçim sonuçlarının (milletvekili, cumhurbaşkanlığı, halkoylaması); katılım oranı, siyasi partiler, adaylar ve sonuçların (halkoylaması açısından evet ve hayır) dağılımı bağlamında, üst idari birim (ülke geneli, il, ilçe) ile hiyerarşik alt birimi (ilçe, belde, köy) arasında devamlılık arz edecek şekilde benzeş durumda olma hali olarak tanımlanabilir. Siyasal minyatürlerin tespit edilmesi, büyük ölçekli idari birimlere göre daha kolay alan araştırma yapılması mümkün olan alt idari birimlerdeki seçmen davranışlarına göre makro politik tercih belirlenmesine olanak sağlama işlevine odaklanmaktadır. Türkiye’nin ilçe bazlı siyasal minyatürünün tespit edilmesine yönelik yapılan analizlerde, Kocaeli ili Körfez ilçesi ve Tekirdağ ili Kapaklı ilçeleri öne çıkmakla birlikte görece anlamlı sonuç veren Kocaeli ili Körfez ilçesinin Türkiye genelinin ilçe bazlı siyasal minyatürü olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada ayrıca son on beş yıl içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen ve seçime

- 1 Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: SBA-2022-4072 Çanakkale İlinin Siyasal Minyatürü olan İlçe, Belde/Köylerin Tespiti ve Demografik Yapılarının İncelenmesi.
- 2 Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, fatih.guler@comu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-5365-5700>

katılan siyasi partilerin il bazında siyasal minyatürlerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda Adalet ve Kalkınma Partisi açısından Burdur ili, Cumhuriyet Halk Partisi açısından Kocaeli ili, Milliyetçi Hareket Partisi açısından Artvin ili, Halkların Demokratik Partisi açısından ise Elazığ ilinin ilgili siyasi partiler açısından siyasal minyatür olarak değerlendirilebileceği tespit edilmiştir.

1. GİRİŞ

Akademik çalışmaların ortaya çıkarılması konusunda araştırmacıları güdüleyen birçok faktör vardır. Akademik yükselme, akademik teşvik, akademik atama gibi maddi, doktrine katkı sağlama gibi salt akademik, sorunların çözüme kavuşturulması gibi toplumsal ya da merak gibi psikolojik bir unsur akademik çalışmaların hareket noktası olabilir. Bu çalışma açısından bu unsur “*merak*” olarak kendini göstermiştir.

Seçim sonuçları istikrarlı bir şekilde birbirine benzeyen hiyerarşik idari birimler var mı? Bu benzeşmenin toplumsal sebepleri var mı? gibi sorular çalışmanın hareket noktasını teşkil etmiştir. Bu sorular içinde benzeşmenin sebebinin tespit edilmesi ise daha heyecan verici bir başlık olmuştur. Zira benzeşen birimlerin tespit edilmesi veri analizine dayalı istatistiksel bir perspektifi öncelerken benzeşmenin tespitine yönelik alan ise daha çok gözleme dayalı bir unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Zira siyasal minyatür ile üst idari birim arasındaki benzeşmenin sebeplerin tespit edilmesi, politika yapıcılar açısından makro siyasi kararların alınması sürecinde yön gösterici bir niteliği haiz olabilecektir.

Çalışmada Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon birimince desteklenen “*Çanakkale İlinin Siyasal Minyatürü olan İlçe, Belde/Köylerin Tespiti ve Demografik Yapılarının İncelenmesi*” (Proje Numarası: SBA-2022-4072) isimli proje çerçevesinde elden edilen verilerden daha önceden (Güler, *Çanakkale İlinin Siyasal Minyatürü: Ayvacık İlçesi*, 2022) ve (Güler, *Coğrafi Seçmen Davranışları Bağlamında Yeni Bir Kavram: Siyasal Minyatür*, 2022) yayımlanmamış olanlar üzerinden bir analiz yapılması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede çalışmada ilk önce siyasal minyatür kavramına ilişkin genel bir perspektif ortaya konduktan sonra Türkiye geneli açısından siyasal minyatürlerin tespit edilmesi ve son on beş yıl içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen ve seçime katılan siyasi partilerin il bazında siyasal minyatürlerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Çalışmada kullanılan tüm veriler Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilan edilen resmi seçim sonuçlarından temin edilmiştir.

2. LİTERATÜR TARAMASI VE SİYASAL MİNYATÜR KAVRAMI

Günümüz dünyasının en temel değeri demokrasi olup bunun pratize edilmesi sağlayan argüman ise serbest ve adil seçimlerdir. Seçimlerin anlamlı bir şekilde sonuç oluşturabilmesi açısından siyasi partilerin yadsınamaz bir önemi haiz olduğu izahtan varestedir. Siyasi partiler başta olmak üzere seçim odaklı hareket eden tüm siyasi aktörler, demokrasinin asli unsuru olan seçimlerde, başarı ve hedef odaklı bir yaklaşım sergilerler. Seçim sonuçlarının temel belirleyicisi olan seçmen davranışlarının analiz edilmesi ve buna yönelik propaganda argümanları geliştirilmesi ve aday tespit edilmesi seçim başarısında anahtar bir rol oynamaktadır.

Seçmen davranışının sağlıklı bir şekilde tespit edilebilmesi aynı zamanda demokrasinin normatif niteliğine de katkı sağlayabilecektir. Seçmen davranışları ve gerekçelerinin, pratik ve güncel metotlarla tespit edilerek bunlara uyumlu politik argümanların geliştirilmesi siyasi aktörlerin temel ilgi alanlarında yer almaktadır. Bu güncel ihtiyaç ve talep, konuya akademik ilgiyi de beraberinde getirmekte ve seçmen davranışı başlığı kademeli olarak artan nispette akademik çalışmalara konu olmaktadır.

Coğrafi seçmen davranışları, ulusal literatür açısından yeni bir kavram olmamakla birlikte gerek multidisipliner niteliği gerekse de seçmen davranışını etkileyen diğer unsurların (Güler, *Coğrafi Seçmen Davranışları Bağlamında Yeni Bir Kavram: Siyasal Minyatür*, 2022) daha ilgi çekici olmasından kaynaklı görece az ele alınan bir başlık olarak görülebilir. Son yıllarda ilçe temelli oy verme örüntüsü (Gençkaya & Bakırcı, 2022), bölgesel süreklilik (Akengin, 2018), sıra dışı ilçeler (Özözen Kahraman & Gültay, 2019), seçimlerde komşusundan ayrıklaşılan ilçeler ve ayrıklaşmayı sağlayan dinamikler (Tuysuz, Gülmez, & Mutlu, 2020) gibi seçim coğrafyası bağlamında yapılan çalışmaların arttığı ifade edilebilir.

Diğer taraftan coğrafi seçmen davranışları açısından siyasi minyatür kavramı daha önceden ele alınan bir kavram da değildir. Çalışmaya konu olan siyasi minyatür kavramı, seçim sonuçlarının (milletvekili, cumhurbaşkanlığı, halkoylaması); katılım oranı, siyasi partiler, adaylar ve sonuçların (halkoylaması açısından evet ve hayır) dağılımı bağlamında, üst idari birim (ülke geneli, il, ilçe) ile hiyerarşik alt birimi (ilçe, belde, köy) arasında devamlılık arz edecek şekilde benzeş durumda olma hali olarak tanımlanabilir (Güler, *Coğrafi Seçmen Davranışları Bağlamında Yeni Bir Kavram: Siyasal Minyatür*, 2022). Siyasal minyatürlerin tespit edilmesi, büyük ölçekli idari birimlere göre daha kolay alan araştırma yapılması mümkün olan alt idari birimlerdeki seçmen davranışlarına göre makro politik tercih

belirlenmesine olanak sağlama işlevine odaklanmaktadır. Bunlarla birlikte siyasal minyatür kavramı, istatistik bilimin ayrıntılı kuram, ölçek vb. imkân ve kabiliyetlerinden istifade edilmeden (bu aşamada) ortaya konmuş bir kavram denemesi olup eleştiri, öneri ve geliştirmeye açık bir bakış açısını kabul etmektedir.

Bu çerçevede Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon birimince desteklenen “Çanakkale İlinin Siyasal Minyatürü olan İlçe, Belde/Köylerin Tespiti ve Demografik Yapılarının İncelenmesi” (Proje Numarası: SBA-2022-4072) isimli proje yürütülmüştür. Bu proje çerçevesinde ilk önce siyasal minyatür kavramına yönelik teorik bir çerçeve çizildikten sonra (*Güler, Coğrafi Seçmen Davranışları Bağlamında Yeni Bir Kavram: Siyasal Minyatür*, 2022) Çanakkale ilinin siyasal minyatürü olan Ayvacık ilçesi tespit edilmiştir (Güler, Çanakkale İlinin Siyasal Minyatürü: Ayvacık İlçesi, 2022). Ayvacık ilçesinin Çanakkale ili geneliyle seçim sonuçları bağlamında istikrarlı bir şekilde benzeşmesinin sebebi istatistikî ve demografik bağlamda incelenmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından derlenen verilerin ağırlıklı olarak il bazlı sınıflandırılmış olması çalışmada zorlaştırıcı bir unsur olarak ön plana çıkmıştır. Diğer taraftan ilçe bazlı temin edilen veriler ile Çanakkale il geneli karşılaştırıldığında seçim sonuçlarının benzeşmesi konusunda anlamlı bir korelasyon saptanamamıştır. Diğer taraftan demografik bağlamda Ayvacık ilçesi incelendiğinde Çanakkale ili geneli ile anlamlı bir benzerliğinin olmadığı gözlemlenmiştir. Örneğin Çanakkale geneli açısından (Murat & Bacak, 2010) önemli bir demografik kesimi temsil eden pomak (Gözler & Gezer, 2014) ve muhacirlere (Khalaf, 2019) Ayvacık ilçesinde son derece sınırlı bir şekilde rastlanmaktadır. Her ne kadar Çanakkale (Uysal & Güler, 2020) ili genelinde olduğu gibi Ayvacık ilçesinde (Taşkın & Özözen Kahraman, 2019) de Suriyeli göçmen sayısı oldukça sınırlı olsa da Suriyeli göçmenlerin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmamaları sebebiyle oy kullanmıyor olmaları, bu kısmi demografik benzerliği siyasal minyatür kavramı bağlamında anlamlı kılmamaktadır.

Diğer taraftan Ayvacık ilçesinin doğal ortamının cezbedici yapısından kaynaklı son yıllarda aldığı yoğun göçten (Başaran Uysal, Kırsalda Koruma ve Soylulaştırma İkilemi, 2017) (Başaran Uysal & Sakarya, 2018) kaynaklı oluşan yeni demografik yapı sebebiyle bu benzeşmenin olduğu kanaati en baskın etken olarak ön plana çıkmıştır. Zira Çanakkale ili geneli de önceleri daha homojen bir yapıda iken son dönemde artan göçlerin de etkisiyle birlikte homojenlikten uzaklaşmakla birlikte net göç miktarının negatiften pozitifte geçtiği görülmektedir (Özözen Kahraman, Çanakkale’de Demografik Geçiş

Dönemleri, Nüfus Hareketleri ve Gelecek Projeksiyonlar, 2006). Bununla birlikte Çanakkale ili genelinin nüfusunun %8,34'ünün öğrenci olması Ayvacık ilçesi ile Çanakkale ili geneli arasındaki siyasal minyatür ilişkisine mesnet teşkil eden diğer bir unsur olarak görülebilir. Zira seçmen niteliğini haiz olan üniversite öğrencilerinin önemli bir iç göç unsuru olduğu ifade edilebilir.

Tablo 1. Büyükşehir Olmayan İllerde Üniversite Öğrenci Sayısının Nüfusa Oranı

	İL	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİ SAYISI	NÜFUS	ORAN
1	BAYBURT	15258	86047	17,732
2	KARABÜK	43994	255242	17,236
3	GÜMÜŞHANE	22045	148539	14,841
4	ISPARTA	64973	449777	14,446
5	BURDUR	35314	277452	12,728
6	KIRIKKALE	33871	285744	11,854
7	BOLU	34303	324789	10,562
8	NEVŞEHİR	32966	315994	10,432
9	TUNCELİ	9201	89317	10,302
10	ERZİNCAN	23744	243399	9,7552
11	EDİRNE	40881	419913	9,7356
12	BİLECİK	20606	228058	9,0354
13	KÜTAHYA	51522	575674	8,9499
14	ÇANKIRI	17834	205501	8,6783
15	BARTIN	17814	207238	8,5959
16	KIRŞEHİR	20924	247179	8,4651
17	ÇANAKKALE	47582	570499	8,3404

3. SİYASİ PARTİLER AÇISINDAN SİYASAL MİNYATÜRLER OLAN İLLER

Çalışmada son on beş yıl içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen ve seçime katılan siyasi partilerin il bazında siyasal minyatürlerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda Adalet ve Kalkınma Partisi açısından Burdur ili, Cumhuriyet Halk Partisi açısından Kocaeli ili, Milliyetçi Hareket Partisi açısından Artvin ili, Halkların Demokratik Partisi açısından ise Elazığ ilinin ilgili siyasi partiler açısından siyasal minyatür olarak

değerlendirilebileceği tespit edilmiştir. Elazığ ilinde Kovancılar ilçesi, Artvin ilinde Arhavi ilçesi, Kocaeli ilinde Derince ilçesi, Burdur ilinde Çavdır ilçesi ilgili illerdeki siyasi partiler açısından Türkiye geneli açısından -il geneli kadar olmasa da- siyasi minyatür yönünde seçim sonuçlarını haiz olduğu görülmektedir. Çalışma açısından (bu aşamada) bu illerin siyasal minyatür olma durumlarının tespiti ile yetinilmiş olup bu duruma mesnet teşkil eden istatistikî ve demografik gerekçelerin araştırılmasının önemli olduğu da ifade edilmelidir.

Tablo 2. Adalet ve Kalkınma Partisi Açısından Siyasal Minyatür Olan Burdur İline Ait Seçim Sonuçları

2023 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>BURDUR</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	34,93	35,96	-1,03
2018 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>BURDUR</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	41,56	42,18	-0,62
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (KASIM)			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>BURDUR</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	49,31	50,59	-1,28
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (HAZİRAN)			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>BURDUR</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	40,66	42,94	-2,28
2011 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>BURDUR</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	49,79	48,95	0,84
2007 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>BURDUR</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	46,6	41,22	5,38

Tablo 3. Cumhuriyet Halk Partisi Açısından Siyasal Minyatür Olan Kocaeli İline Ait Seçim Sonuçları

2023 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KOCAELİ</i>	<i>SAPMA</i>
CHP	25,17	23,72	1,45
2018 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KOCAELİ</i>	<i>SAPMA</i>
CHP	22,63	20,02	2,61
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (KASIM)			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KOCAELİ</i>	<i>SAPMA</i>
CHP	25,56	23,44	2,12
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (HAZİRAN)			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KOCAELİ</i>	<i>SAPMA</i>
CHP	25,12	24,38	0,74
2011 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KOCAELİ</i>	<i>SAPMA</i>
CHP	25,97	24,63	1,34
2007 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KOCAELİ</i>	<i>SAPMA</i>
CHP	20,09	19,4	0,69

Tablo 4. Milliyetçi Hareket Partisi Açısından Siyasal Minyatür Olan Artvin İline Ait Seçim Sonuçları

2023 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ARTVİN	SAPMA
MHP	9,92	9,51	0,41
2018 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ARTVİN	SAPMA
MHP	10,99	10,06	0,93
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (KASIM)			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ARTVİN	SAPMA
MHP	12,03	13,49	-1,46
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (HAZİRAN)			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ARTVİN	SAPMA
MHP	16,45	22,94	-6,49
2011 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ARTVİN	SAPMA
MHP	13,02	13,3	-0,28
2007 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ARTVİN	SAPMA
MHP	14,3	10,96	3,34

Tablo5. Halkların Demokratik Partisi Açısından Siyasal Minyatür Olan Elâzığ İline Ait Seçim Sonuçları

2023 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ELAZIĞ	SAPMA
YEŞİLLER	8,78	7,03	1,75
2018 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ELAZIĞ	SAPMA
HDP	11,52	9,86	1,66
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (KASIM)			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ELAZIĞ	SAPMA
HDP	10,55	8,6	1,95
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (HAZİRAN)			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	ELAZIĞ	SAPMA
HDP	12,95	15,24	-2,29

4. TÜRKİYE GENELİ AÇISINDAN SİYASAL MİNYATÜR İLÇE: KOCAELİ İLİ KÖRFEZ İLÇESİ

Çalışmada Çanakkale ili dışında Türkiye geneli açısından siyasal minyatürlerin tespit edilmesi yoluna gidilmiştir. Türkiye'nin ilçe bazlı siyasal minyatürünün tespit edilmesine yönelik yapılan analizlerde, Kocaeli ili Körfez ilçesi ve Tekirdağ ili Kapaklı ilçeleri öne çıkmakla birlikte görece anlamlı sonuç veren Kocaeli ili Körfez ilçesinin Türkiye genelinin ilçe bazlı siyasal minyatürü olduğu tespit edilmiştir.

19.06.1987 tarih ve 3392 sayılı 103 İlçe Kurulması Hakkında Kanun ile Alihocalar, Belen, Cumaköy, Dereköy, Himmetli, Karayakuplu, Sipahiler, Osmanlı köylerini kapsayarak, Yarımca Belediyesi merkez olmak ve adı Körfez Belediyesi olarak değiştirilmek üzere Kocaeli ilinde Körfez ilçesi kurulmuştur. İzmit'in batı sahilinde kara ve demiryolları üzerinde yer alan ve Kocaeli ilinin sanayi bakımından en yoğun ilçelerinden biri olması sebebiyle nüfus ve yerleşim alanları son yıllarda oldukça arttığı Körfez ilçesi (Demirarslan & Çetin Doğruparmak, 2015) özellikle büyük sanayi kuruluşlarının faaliyete geçmesinin ardından kent genelinde refah seviyesini yükseltmek amacıyla diğer illerden yoğun bir şekilde göçler almıştır (Sontay & Selim, 2021).

Tablo 6. 2023 Yılı Milletvekili Genel Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2023 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
AK PARTİ	34,93	36,31	-1,38
CHP	25,17	21,98	3,19
MHP	9,92	8,59	1,33
İYİ PARTİ	9,8	10,14	-0,34
YEŞİL SOL PARTİ	8,78	9,75	-0,97

Tablo 7. 2018 Yılı Milletvekili Genel Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2018 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KÖRFEZ</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	41,56	43,59	-2,03
CHP	22,63	18,47	4,16
HDP	11,52	11,06	0,46
MHP	10,99	12,14	-1,15
İYİ PARTİ	10,07	10,67	-0,6

Tablo 8. 2015 Yılı Kasım Ayı Milletvekili Genel Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (KASIM)			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KÖRFEZ</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	49,31	52,65	-3,34
CHP	25,56	21,98	3,58
MHP	12,03	13,07	-1,04
HDP	10,55	8,6	1,95

Tablo 9. 2015 Yılı Haziran Ayı Milletvekili Genel Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ (HAZİRAN)			
<i>PARTİ</i>	<i>TÜRKİYE GENELİ</i>	<i>KÖRFEZ</i>	<i>SAPMA</i>
AK PARTİ	40,66	41,69	-1,03
CHP	25,12	22,37	2,75
MHP	16,45	17,29	-0,84
HDP	12,95	11,77	1,18

Tablo 10. 2011 Yılı Milletvekili Genel Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2011 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
AK PARTİ	49,79	49,19	0,6
CHP	25,97	23,72	2,25
MHP	13,02	14,75	-1,73

Tablo 11. 2007 Yılı Milletvekili Genel Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2007 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ			
PARTİ	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
AK PARTİ	46,6	48	-1,4
CHP	20,09	18,3	1,79
MHP	14,3	12	2,3
DEMOKRAT PARTİ	5,4	7,2	-1,8
GENÇ PARTİ	3	3,2	-0,2

Tablo 12. 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı 2. Tur Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2023 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ 2.TUR			
ADAY	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
RECEP TAYYİP ERDOĞAN	51,9	54,26	-2,36
KEMAL KILIÇDAROĞLU	48,09	45,73	2,36

Tablo 13. 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı 1. Tur Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2023 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ 1.TUR			
ADAY	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
RECEP TAYYİP ERDOĞAN	49,24	51,42	-2,18
KEMAL KILIÇDAROĞLU	45,06	41,34	3,72
SİNAN OĞAN	5,27	6,85	-1,58

Tablo 14. 2018 Yılı Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2018 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ			
ADAY	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
RECEP TAYYİP ERDOĞAN	52,37	55,89	-3,52
MUHARREM İNCE	30,78	26,79	3,99
SELAHATTİN DEMİRTAŞ	8,31	7,79	0,52
MERAL AKŞENER	7,42	7,72	-0,3

Tablo 15. 2014 Yılı Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2014 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ			
ADAY	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
RECEP TAYYİP ERDOĞAN	51,65	54,94	-3,29
EKMELEDDİN İHSANOĞLU	38,56	36,97	1,59
SELAHATTİN DEMİRTAŞ	9,78	8,08	1,7

Tablo 16. 2017 Yılı Anayasa Değişikliğine İlişkin Halkoylaması Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2017 HALKOYLAMASI			
SONUÇ	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
EVET	51,18	54,03	-2,85
HAYIR	48,82	45,97	2,85

Tablo 17. 2010 Yılı Anayasa Değişikliğine İlişkin Halkoylaması Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2010 HALKOYLAMASI			
SONUÇ	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
EVET	57,88	58,73	-0,85
HAYIR	42,12	41,27	0,85

Tablo 18. 2007 Yılı Anayasa Değişikliğine İlişkin Halkoylaması Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi Seçim Sonuçları

2007 HALKOYLAMASI			
SONUÇ	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
EVET	68,95	69,2	-0,25
HAYIR	31,05	30,8	0,25

Tablo 19. Seçimlere Katılım Oranı Bağlamında Türkiye Geneli ve Körfez İlçesi

SEÇİM	TÜRKİYE GENELİ	KÖRFEZ	SAPMA
2023 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ 2.TUR	85,72	87,38	-1,66
2023 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ 1.TUR	88,92	90,09	-1,17
2018 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ	88,19	89,77	-1,58
2014 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ	77,05	77,58	-0,53
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ KASIM	87,4	89,44	-2,04
2015 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ HAZİRAN	86,43	87,86	-1,43
2011 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ	87,16	89,09	-1,93
2007 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ	84,16	83,87	0,29
2017 HALKOYLAMASI	87,45	89,36	-1,91
2010 HALKOYLAMASI	73,71	80,77	-7,06
2007 HALKOYLAMASI	67,51	70,08	-2,57

5. SONUÇ

Çalışmanın başında ifade edildiği gibi projenin iki temel amacı bulunmaktaydı. Bunların birincisi siyasal minyatürleri tespit etmek diğeri de bunun sebeplerini ortaya koyabilmektir. Esasında hem Çanakkale ili açısından hem de Türkiye açısından siyasal minyatürler tespit edilmiştir. Buna rağmen (bu aşamada) istatistiksel olarak bu benzeşmeyi açıklayabilecek anlamlı veriler elde edilememiştir. Bununla birlikte özellikle Çanakkale il geneli ile Ayvacık ilçesinin demografik anlamda bir benzeşme ortaya koymaması ise dikkat çekici olmuştur. Şüphesiz daha ayrıntılı çalışmalar bu benzerliğin sebebini açıklama yönünde farklı bir perspektif ortaya koyabilir.

Özellikle Çanakkale ili açısından siyasal minyatür olan Ayvacık ilçesi ve Türkiye geneli açısından siyasal minyatür olan Kocaeli ili Körfez ilçesinin göç alma yönünün ön plana çıktığı gerçeğinden hareketle iç göçün oluşturduğu kozmopolit yapıların siyasal minyatür olma yönünde anlamlı bir faktör olduğunu düşündürmektedir.

Son on beş yıl içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen ve seçime katılan siyasi partilerden Adalet ve Kalkınma Partisi açısından Burdur ili, Cumhuriyet Halk Partisi açısından Kocaeli ili, Milliyetçi Hareket Partisi açısından Artvin ili, Halkların Demokratik Partisi açısından ise Elazığ ilinin ilgili siyasi partiler açısından siyasal minyatür olarak değerlendirilebileceği tespit edilmiştir. Elazığ ilinde Kovancılar ilçesi, Artvin ilinde Arhavi ilçesi, Kocaeli ilinde Derince ilçesi, Burdur ilinde Çavdır ilçesi ilgili illerdeki siyasi partiler açısından Türkiye geneli açısından -il geneli kadar olmasa da- siyasal minyatür yönünde seçim sonuçlarını haiz olduğu görülmektedir. Çalışma açısından (bu aşamada) bu illerin siyasal minyatür olma durumlarının tespiti ile yetinilmiş olup bu duruma mesnet teşkil eden istatistikî ve demografik gerekçelerin araştırılmasının önemli olduğu da ifade edilmelidir.

Kaynakça

- Akengin, H. (2018). Bölgesel Süreklilik ve Kalıcı Oy Kullanma Bakımından Türkiye 2011 ve 2015 Genel Seçim Sonuçları Üzerine Bir Değerlendirme. *Türklük Araştırmaları Dergisi*, 1(1), s. 7-18.
- Başaran Uysal, A. (2017). Kırsalda Koruma ve Soylulaştırma İkilemi. *Ege Mimarlık*, 2(96), s. 36-39.
- Başaran Uysal, A., & Sakarya, İ. (2018). Rural Gentrification in The North Aegean Countryside (Turkey). *Iconarp International Journal Of Architecture And Planning*, 6(1), s. 99-125.
- Demirarslan, K., & Çetin Doğruparmak, Ş. (2015). Kocaeli İli Körfez İlçesi Konut Kaynaklı CO ve NOx Emisyon Dağılımlarının Farklı Modeller Yardımıyla Değerlendirilmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Doğal Afetler Uygulama ve Araştırma Merkezi Doğal Afetler ve Çevre Dergisi*, 1(1-2), s. 66-73.
- Gençkaya, Ö. F., & Bakırcı, E. (2022). Türkiye’de Seçim Coğrafyası: 24 Haziran 2018 Seçimleri Üzerine İlçe Temelli Bir Analiz. *Yasama Dergisi*(46), s. 73-112.
- Gözler, K., & Gezer, N. Z. (2014). *Yeniçiftlik Köyü: Tarihi, Ekonomisi, Sosyal ve Kültürel Yapısı* (Genişletilmiş İkinci Baskı b.). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Güler, F. (2022). Coğrafi Seçmen Davranışları Bağlamında Yeni Bir Kavram: Siyasal Minyatür. *International Marmara Social Sciences Congress (Imascon Autumn 2022)* (s. 117-120). Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi.
- Güler, F. (2022). Çanakkale İlinin Siyasal Minyatürü: Ayvacık İlçesi. *International Marmara Social Sciences Congress (Imascon Autumn 2022)* (s. 108-116). Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi.
- Khalaf, S. (2019). Çanakkale İline Dış Göçlerin Etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(1), s. 105-120.
- Murat, S., & Bacak, B. (2010). *Çanakkale’nin Nüfus ve Demografik Yapısı*. Bursa: Ekin.
- Özözen Kahraman, S. (2006). Çanakkale’de Demografik Geçiş Dönemleri, Nüfus Hareketleri ve Gelecek Projeksiyonlar. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*(4), s. 141-161.
- Özözen Kahraman, S., & Gültay, B. (2019). Türkiye’de Parti Tercihlerinde Sıradışı İlçelerin Belirlenmesi (2007-2015). *Amme İdaresi Dergisi*, 52(3), s. 95-122.
- Sontay, E., & Selim, H. (2021). Kentsel Dönüşüm Uygulama Modeli Üzerine Bir Örnek Tartışma (Kabakoz Mevki, Körfez/Kocaeli). *İstanbul Ticaret Üniversitesi Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 3(2), s. 235-245.

- Taşkın, K., & Özözen Kahraman, S. (2019). Ayvacık’ta (Çanakkale) Suriyelilerin Göç ve Yerleşim Süreçleri Üzerine Bir Araştırma. *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)* (41), s. 141-159.
- Tuysuz, S., Gülmez, R., & Mutlu, K. (2020). Seçimlerde Komşusundan Ayrıklaşan İlçeler ve Ayrıklaşmayı Sağlayan Dinamikler. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), s. 99-115.
- Uysal, Y., & Güler, F. (2020). Türkiye’de Dış Göçün Kent Hayatına Etkileri: Çanakkale Örneği. Y. Atmaca, & V. Yılmaz içinde, *Türkiyede Göçün Kentler Üzerindeki Etkileri ve Yönetimi* (s. 219-240). Bursa: Ekin Yayınevi.